

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
професорсько-викладацького складу
22–23 квітня 2020 р.

Збірник наукових праць
професорсько-викладацького складу академії
за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році

Полтава 2020

Редакційна колегія:

Аранчій В. І., ректор академії, кандидат економічних наук, професор.

Горб О. О., проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, професор кафедри екології збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Галич О. А., декан факультету економіки та менеджменту, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнесу, професор кафедри інформаційних систем та технологій, кандидат економічних наук, доцент.

Дорогань-Писаренко Л. О., декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, кандидат економічних наук, доцент.

Дудніков І. А., декан інженерно-технологічного факультету, професор кафедри галузеве машинобудування, кандидат технічних наук, доцент.

Кулинич С. М., декан факультету ветеринарної медицини, професор кафедри хірургії та акушерства, доктор ветеринарних наук, професор.

Маренич М. М., декан факультету агротехнологій та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Опара М. М., фахівець відділу з питань інтелектуальної власності, професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І.Сазанова, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Поліщук А. А., декан факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Чайка Т. О., начальник редакційно-видавничого відділу, кандидат економічних наук.

Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році (м. Полтава, 22-23 квітня 2019 року). – Полтава : РВВ ПДАА, 2020. –с.

**СЕКЦІЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО
ІНСТИТУТУ ЕКОНОМІКИ,
УПРАВЛІННЯ, ПРАВА ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ОПЛАТА ПРАЦІ ЯК ОСНОВНИЙ СТИМУЛ ПРОДУКТИВНОСТІ

Дядик Т.В., кандидат економічних наук, доцент

Нова всесвітня політична програма ООН сталого розвитку на період до 2030 р. в перелік пріоритетів включила гідну працю, найважливішою складовою якої є підвищення заробітної плати і скорочення нерівності в оплаті праці [2]. Питання оплати праці є соціально значущою проблематикою, тому що стосуються життя і благополуччя мільйонів людей. У разі, коли заробітна плата забезпечує гідний рівень життя і здатна зацікавлювати працівників, вона стає тим чинником, що визначає зростання виробництва і розвиток країни в цілому. Для організації ефективної діяльності та високої продуктивності праці керівництву кожної організації, підприємства слід здійснювати певний комплекс заходів для стимулювання працівників, а також збільшення їх зацікавленості в праці. Найважливішим фактором є мотивація праці – це одна з найважливіших складових діяльності будь-якої організації. Саме заробітна плата є найважливішою спонукальною силою для працівника.

Заробітна плата в Україні давно перестала виконувати свої основні функції, вона вже перестала бути мотивуючим фактором, а також ознакою статусу. Основними професіями, нажаль, які схильні до даної тенденції, є лікарі і вчителі. Професія лікаря та вчителя, основні робітничі професії вже давно не є привабливими, саме тому, що, незважаючи на велику завантаженість, важкі фізичні та моральні умови праці, заробітна плата мізерно мала, що підтверджують статистичні дані (табл. 1).

Таблиця 1

Середньомісячна заробітна плата штатних працівників за видами економічної діяльності України, 2015-2019 рр., грн¹

Вид діяльності	2015	2016	2017	2018	2019	2019 до 2015, %
Усього	4195	5183	7104	8865	10497	250,2
Сільське, лісове та рибне господарство	3309	4195	6057	7557	8856	267,6
Промисловість	4789	5902	7631	9633	11788	246,1
Будівництво	3551	4731	6251	7845	9356	263,5
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів	4692	5808	7631	9404	10795	230,1
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	4653	5810	7688	9860	11704	251,5
Тимчасове розміщу-	2786	3505	4988	5875	6730	241,6

вання й організація харчування						
Інформація та телекомунікації	7111	9530	12018	14276	17543	246,7
Фінансова та страхова діяльність	8603	10227	12865	16161	19132	222,4
Операції з нерухомим майном	3659	4804	5947	7329	8626	235,7
Професійна, наукова та технічна діяльність	6736	8060	10039	12144	14550	216,0
Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	4381	5953	9372	12698	14785	337,5
Освіта	3132	3769	5857	7041	8135	259,7
Охорона здоров'я та надання соц. допомоги	2829	3400	4977	5853	7020	248,1
Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	4134	4844	6608	7612	8659	209,5

¹Джерело: розраховано за даними: [1]

Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території АР Крим та м. Севастополя, без частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Як свідчать дані, за остання п'ять років середня заробітна плата в Україні зросла у 2,5 рази, за видами діяльності темп зростання був найбільший по державному управлінню й обороні; обов'язковому соціальному страхуванню – у 3,4 рази, найменше – у галузі мистецтва, спорту, розваг та відпочинку – у 2 рази. Найбільший розмір заробітної плати у 2019 р. був у працівників фінансової та страхової діяльності – 19132 грн та працюючих сфери інформації та телекомунікації – 17543 грн. Найменший розмір заробітних близько 8 тис. грн) плат маємо по галузям сільського господарства, освіти, охорони здоров'я, мистецтва, культури та спорту. Звичайно ж така ситуація є недопустимою, адже сільське господарство – одна з провідних галузей, що забезпечує виробництво ВВП та продовольчу безпеку країни. Всі інші сфери хоч і не є конкурентоспроможними в економіці, проте забезпечують головну складову соціального розвитку суспільства та якості життя населення.

На сьогоднішній день заробітна плата перестала бути основним стимулом ефективної роботи, ряд професій, через низький розмір оплати праці втратили свою привабливість і статус. Також перестала виконуватися облікова функція, яка виконувала контроль за мірою праці і величиною його оплати – робота пов'язана з великими навантаженнями і витратою силою не оплачується належним чином. Проблема формування гідного рівня заробітної плати повинна визнаватись не лише на рівні Міжнародної організації праці, і на рівні українських працівників. Бізнес-середовище швидко змінюється та не має можливості

чекати ні коригування мінімального розміру заробітної плати, ні розробки галузевих стандартів і потребує економічно обґрунтованих підходів до визначення соціально-прийнятного рівня заробітної плати вже зараз, так як без кваліфікованих і мотивованих на результат працівників ефективний бізнес неможливий.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики України. Статистична інформація. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 25.03.2020).
2. Цілі сталого розвитку 2016-2030 URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-staloho-rozvytku> (дата звернення: 26.03.2020).